

Газета

студентського гурту популяризаторів
української мови як державної

РУТЕННЯ

Разом ми сильні!

8-14 травня 2023 р.

№ 1

Дорогі читачі!

У цьому дебютному випуску ви дізнаєтесь про те, як студенти та викладачі нашої гуманітарно-технологічної академії розуміють слова «державність» і «Батьківщина», а також про минуле наших земель. Після цього закріпимо цю інформацією про мовні помилки. На десерт ознайомимось із постійною рубрикою «Відпочинь», у якій ви можете брати безпосередню активну участь. Бажаю всім приємного читання!

Вивчення української мови не тільки розширює ваші можливості на роботі, а й збагачує життя. Я допоможу розширити словниковий запас української мови, що допоможе вам покращити свої знання, підвищити рівень володіння мовою та спілкування з українцями. Навіть якщо ви тільки починаєте свій перехід або ще не думали про це, я допоможу стати впевненим в спілкуванні та розумінні мови.

Зв'яжіться зі мною для отримання детальної інформації. Робимо кроки для вивчення української мови разом! Я – допомога номер один, щоб не зганьбитися перед Авраменком під час прохання залишити автограф на грудях. Шукайте мене в Instagram під ніком @bakailangelina.

Редакторка, студентка ФК-11
Бакай Ангеліна

Я і державність

У наш час таке поняття як «державність» вживається доволі часто, тому про це можна нерідко почути в побутових розмовах.

Насамперед – це одна з найважливіших характеристик будь-якої країни, яка визначає її статус у світі та здатність захищати свої інтереси й суверенітет. Державність передбачає наявність влади, що здатна контролювати територію та населення, встановлювати правила й норми поведінки, гарантувати безпеку, а також економічний розвиток країни. Але чи набуває цей

термін широкого значення? Звичайно, адже кожен розуміє слова, які чує та споживає в навколишньому середовищі, по-різному. Можливо, для когось – це синонім до слова «країна», а для когось – Батьківщина. А що ж означають ці слова? Кордон? Стан душі? Як щодо слова «історія»? Саме тому серед студентів та викладачів проводилось опитування, у якому вони відповідали на питання «Як я розумію поняття державності (Батьківщина, країна)».

Продовження на стор. 2

Що для людей означають, здається, такі відомі слова, як «державність», «Україна» та «Батьківщина»?

Рідна мова – це частинка нашого духовного світу, яка передає наші почуття та думки, які ми виражаємо через слова.

Для мене, українки, ці слова означають більше, ніж просто назву країни. Це означає мою ідентичність, моє минуле та майбутнє.

Україна та Батьківщина асоціюються у мене з домом. Із тим містом, з якого я виїжджала: старим, вишуканим, де на кожній ву-

лиці росли троянди, а не з тим, на що його перетворили. Зараз це рідне місце показує свою незламність, стійкість нашого народу, силу та непереможність. Це моя фортеця. Бахмут завжди був, є, і буде Україною.

Україна – це передусім велика історія, яка свідчить про безліч битв, що принесли різні перемоги. Там народжувались славетні та сильні люди, які закарбували себе в Україні та її пам'яті.

Я народилася, прожила й живу тут зараз. Тому, по суті, ніколи не було питання «хто я?» Це відчуття того, що я на своїй землі, що я вдома. Це все надає мені сил.

Для мене державність – це фундамент світосприйняття кожної людини. Кожен із нас зростає в цьому середовищі, через що може набувати спільних із громадянами рис характеру, звичок та смаків. Іноді саме це допомагає іншим народам розрізнити нас від всіх

інших, тому не забуваймо про Батьківщину – куточок нашої індивідуальності.

Це мова, українська, давня, сучасна, перспективна, рідна, державна, яку я вивчаю все життя й ділюся своїми знаннями з іншими. Радію, що вона жива. Що мої студенти та учні мають змогу здобувати освіту саме українською в Україні.

Україна – це і є Батьківщина, вона для мене є, як друга мама.

Я і державність

Початок на стор. 1

Насправді, це ті слова, які живуть в серцях багатьох з нас,

наче кров у тілі. І багато хто почав це помічати все частіше після переосмислюючи в своїй душі різні, на перший погляд незначні образи. Коли чуєш їх, тепло стає на душі, спокійно й затишно. Це ті слова, за які мені не соромно – тільки гордість огортає мене, що знаю їх та можу вимовити з особливим значенням рідною мовою.

Мова – це наш зв'язок з минулим та майбутнім, з нашим народом та культурою. Однак, наша рідна мова часто стає об'єктом забуття та недооцінення. Ми часто забуваємо, як важливо бути здатними вільно спілкуватися своєю мовою та передавати свої думки і почуття через неї. Тому важливо не забувати про свою мову й дбати про її розвиток та збереження. Адже це не просто

скупчення літер та символів. Безперечно, є якийсь ланцюг між буквами, які будуються в слова, а слова плавно перетікають у милозвучне, таке тепле і спокійне речення, яке здатне викликати у нас емоції та почуття. Завдяки цьому люди закохуються, переживають складні та щасливі для життєвого шляху моменти. Саме за допомогою таких простих, на перший погляд, словосполучень – можна відчувати та дати іншій людині змогу бути живим. Смуток, радість, злість, любов, щастя, розпач, самотність, світло у серці, галактику в очах, безмежний подих свободи та полонення – все це ми переживаємо не самі. А зі своєю мовою, –

думками.

Державність, в свою чергу, є важливим та серйозним тер-

міном. Вона включає в себе різноманітні аспекти, такі як суверенітет, незалежність, територіальну цілісність, демократію, правову державу, соціальну справедливість, мову. Відображає ступінь самостійності держави від зовнішніх та внутрішніх впливів, її здатність до самостійного прийняття рішень та дій. Державність – це найвищий рівень організації потужного громадянського суспільства. Це суспільство зрілих людей з високим рівнем соціальної, духовної, економічної культури, які спільно з державою утворюють розвинені правові відносини. У такому випадку людина відчуває себе

громадянином. Знову ж таки, частиною чогось треба себе відчувати, а не просто бути. Державність є важливою для забезпечення стабільності та процвітання держави, її громадян, а також для захисту національних інтересів і гарантування безпеки. Громадянини повинні захищати свої атрибути: традиції, звичаї, мову, прапор, історію, культуру і т.д. Також, це законність. Правила – те, чого повинні дотримуватись всі мешканці, незалежно від статі, віку, чи поглядів, які вони мають. Це означає, що вони повинні бути свідомими до своїх прав та обов'язків, а також проявляти відповідальність у своїх діях. Адже закон на першому місці, як не

і країни, культури та самого народу. Один з головних чинників – захист власної свободи. Але це не означає, що треба забувати про свободу та долю інших, кажучи про народ рідної країни. Це може проявлятися в участі у мирних протестах, підписання петицій та інші форми громадської діяльності. Не менш важливою ознакою є волонтерство, яке згадувалось раніше. Можна різними способами допомагати країні розвиватись, забезпечуючи процвітання та силу власній державі. Майбутнє в наших руках.

Україна – місце, в якому я хочу бачити розвиток та процвітання щасливих людей, де права та свободу громадянина захищають. Це – комфорт, кордони якого не треба долати задля отримання приємних відчуттів. Тут рідний дім, де на мене чекають батьки. Тут я сплю, гуляю та вчуся. Одним словом – живу. Сюди повертаються завжди, де б не були, з почуттям того, що ти – член великої української родини. Це те місце, де з турботою на ніжністю діляться своїми історіями під відкритим небом, з яскравим світлом сонця та під витончений спів птахів. Люди, які оберігають традиції, співають пісні, вирощують хліб, танцюють у вишиванках різних поколінь. Об'єднавшись.

Громадяни можуть проявляти державність, беручи участь у громадських організаціях, ініціюючи та підтримуючи проекти, які сприяють розвитку їхньої громади і держави в цілому, що означає безпосередньо

Бути українцем – це, в першу чергу, твій внутрішній стан. Те, як ти себе асоціюєш. Можна бути

громадянином, а можна й патріотом. На жаль, бувають «псевдопатріоти», які кричать інші гасла, інших країн, зневажають рідну культуру та безвідповідально ставляться до історії. Але на публіці – зовсім інша людина з протилежними рисами, людина-антонім. Справжній патріот обороняє будь-якими способами незалежно де він: вдома чи на передовій. Любов до рідного гнізда, держави та громадянська свідомість – це і є прояв патріотизму.

Солодкий аромат трав та лісової прохолоди, крики журавлів, що з нетерпінням прибули на рідну землю, які не зрадять навіть під прицілом кулі з назвою «смерть». Кожен вогник у серці підігріває тіло, загартовує його, відстоюючи

кожен метр яскравих, оповитих соковитою зеленою природою і сірими буден-

ними містами, що видніються поміж розкішної краси витонченої природи. Врешті-решт, кришта-

левих річок та духмяних квітів, що сплітають вінок, пускаючи барвисті стрічки по всьому світові.

В Україні завжди добрі, милосердні та щирі, й туристи, які сюди приїжджають, це відчують і говорять. Але гарне життя не приходиться відразу, не звалюється випадково з неба – воно приходиться поступово. Люди, як ті журавлі – повертаються додому, плетучи терновий вінець, що на вік скує ворожих людей. Адже лише так ми можемо показати вірність та любов до нашого справжнього дому, бо іншого в нас і нема. Тому ми маємо берегти, плекати його, як власне дитя. Бо

такої Батьківщини немає ніде із вишневими садами, співучим народом і головне – вільними людьми. На цій землі живуть надзвичайні люди, які мотивують один одного й завжди прийдуть на допомогу в скрутну хвилину. У цьому і полягає наша унікальність.

Все це – найдорожче, що в мене є!

Помілятися – природньо

Раз ми вже почали зі стійких понять і його обширного розуміння, то чому б не затронуть тему помилок? Адже не буває такого, що ми завжди мислимо, кажемо чи робимо щось правильне. Кожен хоч раз у житті в своїх діях допускав похибку і в цьому немає нічого страшного. Головне – вчитися на цих невдачах і робити власні висновки не зупиняючись.

Але жити на цих руїнах щодня і пробачати щоразу – не найкраща ідея для існування. Думаю, багато хто погодиться, що таким прикладом є Україна. Теорія боротьби двох культур в Україні заперечувала свого часу українізацію, але ця теорія містила незручну істину: співіснування української і російської культур в Україні неможливе, особливо в період

деколонізації. Розстріляне Відродження – перший доказ неможливості такого співіснування. Прикладом цього може бути «Українізація (1923-1933рр.)». Заходи рівноправності мов і про допомогу розвитку української мови; запровадження української мови в школі, пресі й інших діяльностях культурного життя; прийняття в члені партії та у виконавчу владу укра-

їнців. Саме це розвивалося у ті роки. Не зважаючи на меншість однодумців, ворожих представителів української культури – народ продовжував боротись. Головними ідеологами та провідниками українізації були Олександр Шумський і Микола Скрипник. Основним осередком – народний комісаріат освіти.

Квітень 1925 р. – Резолюція ЦК КП(б)У та спільна постанова ВУЦВК і Раднарком УССР про заходи щодо термінового проведення повної українізації радянського апарату.

Травень 1825 р. – Резолюція пленуму ЦК КП(б)У про українізацію партійного та профспілкового апарату і радянських установ.

Українізація сприяла прискоренню ліквідації неписьменності, що зменшилася з 47% на 1926 до 8% у 1934. Преса була українізована на 85%. Українською почали все більше говорити, відчувати, читати та слухати. ВУАН російської мови зовсім не вживано від часу її заснування. Але ніхто не відміняв на повернення на русифікацію на початку 30-х рр.

До новітньої історії України 2022 рік увійде як рік мовного відродження України.

Повномасштабне вторгнення росії та російсько-українська війна підштовхнула мільйони українців до переосмислення своєї культури, історії, коріння та національної ідентичності. Все більше українців почали розмовляти українською, переходити на неї у побуті. Врешті-решт – розуміти її важливість. Збільшення за-

цікавленості та розширення україномовного контенту: відео, музика, книжки і т.д. При цьому – зменшення потреби у російському та російськомовному контенті. Попри труднощі, складне становище та непорозуміння – ми все-таки знаходили спосіб об'єднатися та порозумітися у різних сферах. Саме мова є головною рушійною силою змін національної свідомості, інструментом, який об'єднує, консолідує суспільство

та допомагає Україні стати сильнішою. Саме тому Україна має по-іншому подивитися в бік діаспори, затвердити відповідні програми для задоволення національно-культурних і мовних потреб українців як тут, так і за кордоном. Це ще один крок для по-

дальшої популяризації української мови в світі, можливість для реінтеграції закордонних українців до українського суспільства. Зараз ми безперечно спостерігаємо ренесанс культури – ренесанс української мови. Окрім мови суспільство стало більш

зацікавленим у допомозі й підтримці України та громадян на різних фронтах, зокрема волонтерство. Безліч фондів з'явилося з того часу, які займалися як придбанням необхідних речей, гуманітарної допомоги, так і проявляли небайдужість до переселенців.

Відродження на часі

Важливий крок

Вишукана у розмові інтелектуалів, строга і регламентована у діловодстві, легка і гнучка у бесіді друзів, образно багата, лексично наповнена в літературних творах. Такою постає українська мова перед нами сьогодні. Та -

надцять царських наказів про заборону нашої мови, шкіл, церковних служб, книжок, преси, перекладів, театральних спектаклів...

З часом радянські постанови та розпорядження обмежили сферу її використання. Офіційно створювана двомовність на практиці зводилася до російської одномовності.

Така політика призвела до того, що українська мова була практично витіснена з мовно-інформаційного простору міст, засобів масової інформації, сфери обслуговування, асоціювалася з неперспективністю, що активно використовувалося для штучного поділу українського суспільства.

Згадаймо:

1989 рік. Україна ще є УРСР у складі СРСР, але в жовтні цього року Верховна Рада УРСР приймає Закон «Про мови в УРСР», у якому вперше за багатомовне існування українська мова отримує статус ДЕРЖАВНОЇ!

27 жовтня 1989 р. Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки прийняла Закон УРСР №8303ХІ «Про зміни і доповнення Конституції (Основного Закону) Української РСР», яким до Конституції УРСР 1978 року було внесено зміни та проголошено, що «державною мовою Української Радянської Соціалістичної Республіки є українська мова».

Згідно Конституції України, яка була прийнята у 1996 р. у статті 10 йдеться про те, що державною мовою в Україні є українська мова. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій

території України. Також гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України. Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування й застосування. Україна дбає про задоволення національно-культурних і мовних потреб українців, які проживають за межами держави (ст. 12).

Закон був розрахований на 10 років, тобто був націлений на поступове впровадження державності української мови. У 1999 році українська мова мала б чітко працювати як мова державного спілкування в Україні

Мовний фронт - не поле для баталій, а нові можливості для національного єднання, утвердження наших цінностей та посилення обороноздатності.

Пріоритетом мовної політики в Україні (з метою подолання спричиненою багатомовною асиміляційною політикою окупантів деформації мовно-культурного простору) є утвердження та розвиток української мови - головної ознаки ідентичності української нації, яка історично проживає на території України, становить абсолютну більшість її населення (приблизно 79%), а також визначила назву держави.

08 липня 2020 р. Уряд призначив Уповноваженого із захисту державної мови (відповідно до ст. 244 закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної») Тараса Кременя, який і наразі виконує обов'язки уповноваженого, має сторінки у соціальних мережах, на державному сайті gov.ua розміщений «Блокпост державної мови».

«В умовах російської агресії питання захи-

сту державної мови та її утвердження-серед пріоритетних, тож сфера освіти має бути прикладом у питаннях захисту національних інтересів» - наголошує Тарас Кремень.

Задля утвердження державної мови в закладах освіти він надіслав листа до МО України, у якому рекомендує створювати у кожному виші України відповідні україномовні простори, особливо це стосується півдня, сходу та центру України. Прикладом створення таких територій української мови є Києво-Могилянська академія, яка на Вченій раді прийняла закон, у якому

українська мова повинна бути не тільки на заняттях та в навчальному процесі,

але й на всій території академічного містечка.

«Мовний фронт - не поле для баталій, а нові мож-

ливості для національного єднання, утвердження наших цінностей та посилення обороноздатності. Захищаючи права наших громадян, утверджуючи українську мову, ми наближаємо Перемогу» - стверджує Тарас Кремень.

Мова єднає українців і робить з нас сильну, по-справжньому європейську націю. Весь цивілізований світ сприймає українську як мову сміливих, волелюбних та нескорених. Тож спілкуватися українською, пропагувати та утверджувати знання про неї означає захищати національні інтереси та наближати нашу перемогу.

«Безумовно, 2022-й увійшов до новітньої історії України як рік мовного ренесансу. Це не лише про українську як єдину державну в країні, адже динаміка переходу на українську унікальна. Підтримка України західним світом - це і спілкування українською мільйонами громадян більшості країн світу.

Слова «Слава Україні! Героям Слава!» стали символом боротьби за майбутнє світу та людські цінності. Українська опинилась серед найпопулярніших для вивчення у світі.

Повномасштабне вторгнення росії під гаслом так званого «захисту російськомовних», спонукало багатьох переосмислити своє ставлення до української мови як символу опору і боротьби.

Мова, як головна ознака національної ідентичності, стала найпотужнішим фактором нашого єднання, маркером «свій-чужий». І сьогодні всі перемоги на мовному фронті - це наш важливий вектор контрнаступу. Утверджуючи та популяризуючи українську мову, ми працюємо на посилення обороноздатності та наближаємо омріяну Перемогу.

Підтримуючи українську, світ солідаризується з величною нацією Героїв!»

Валентина Ладягіна, викладач української мови

кою постає вона на сторінках перекладачів безлічі світових шедеврів, аби вітчизняний читач розширив свої літературні горизонти. Сучасна, перспективна, державна українська мова лунає з уст мовознавців, які пишуться її граматичною досконалістю, фонетичною довершеністю, стилістичним багатством, милозвучністю...

Цікава для вивчення іноземцям, які декламують твори класиків української літератури та інколи з подивом звертаються до своїх учителів української мови: «Чому ж українська мова не лунає з уст усіх громадян України?» Цікаве і болюче питання, особливо, коли замислюєшся серйозно над ним.

Складність мовного питання - не спонтанне явище. Саме трагічна історія Української держави обумовила його гостроту в сучасній Україні. Шіст-

Щ
 РУТЕНІЯ
 АБВГДЕЖЗИ
 ЛМНОПРСТУ
 ХЦУШЩЬЮ
 УЮРВОШЖЗО
 ЦЦУА

Шрифт Рутенія

«Рутенія» – одна з багатьох назв України якою також на-

зивали українську абетку у Середньовіччі та в Новітні часи. Назва Украї-

ни як Рутенії у свідомості середньовічної Європи була безумовно пов'язана з Україною. Ця назва стосується тільки її, навіть коли Україна входила до складу союзної держави під назвою Річ Посполита, ця тенденція зберігалася, причому на всіх рівнях як культурного, так й політичного життя держави.

На підтвердження сказаного вище вже в новітні часи (1915 р.) віденський історик і професор Ганс Іберсбергер писав:

«Назва «Ruthenia», «Rutheni», «Ruthenen», «ruthenisch» є не що інше як латинська форма грецької Ρουθηνία, що вживалася в Середній і Західній Європі для означення Київської Держави та її законних спадкоємців».

Данський хроніст XII сторіччя Саксон Грамматик у своєму трактаті «Про життя Фрото III» та шведський історик та археолог Олаф Верелій XVII сторіччя писали:

«Рутени (тобто українці) та гунни приймаються як одне й те саме (Ruthenos et Hunnos pro iisdem accipit)»

А політик та історик Маттіас фон Бер, згадуючи в своєму трактаті про роботу ректора з Гюстрова чи Гюстрада (Густа трава) Фрідріха Томаса, пише:

«Фрідріх Томас у своєму трактаті доходить висновку, що народи рутенів та венеців у минулі часи були єдині за своєю спорідненістю та тісними кривними зв'язками».

Цікава, але маловідома подія трапилася на початку XX сторіччя, коли в 1915 р. група українських парламентських послів з Галичини вдалася до австрійського уряду з проханням надалі вживати назву «українці», як «єдину правильну назву людей, які належать до рутенської народності, й що тільки вона одна вживається в рутенській літературі».

Та як незадовго до цього звернення та трохи пізні-

ше ми знаємо й так сталося, що тепер ми пишемося українцями. Так тому бути. Але повертаючись до нашого славного минулого, яке є невід'ємною частиною нашої культури та буття, ми по праву можемо використовувати назву «рутени», не кажучи вже про те, що й українська абетка у Середньовіччя була відома як рутенська.

Тому ми використовуємо назву «рутенська» або також «українська», та ні в якому разі не «кирилична», бо цієї назви для абетки не існувало, а св. Кирило, кажучи сучасною мовою, був лише її «модифікатором». Звідси й виникла ідея повернути це духовне надбання (тобто абетку) українському народу, де видатний внесок в цій великій справі, безумовно, належить професору, видатному художнику-графіку Василю Яковичу Чебаніку.

Валентина Ладягіна,
викладач української мови

Сайт

На цьому сайті ви можете побачити фільм під назвою «Рутенія. Повернення коду нації». Хочеться віддати уклін усім, хто працював над цим фільмом, за таку працю і просвітницьку діяльність. Рекомендую побачити його всім, хто хоч трохи зацікавлений цією темою і кожен з них поставить свою просвітницьку цеглинку (запалить свою свічку, щоб вийти врешті з темряви і обмежень) та збудувати на історичному фундаменті потужну непохитну фортецю, де зберігатиметься код нації. Ніхто не зможе пошкодити його. З повною мірою у своїй багатогранності та розмаїтті, ми та наші нащадки,

передаватимемо поколінням славних та героїчних, творчих і глибоких у своїй правді та істинах, зв'язках із Всесвітом – українців. Під кінець перегляду відео дуже тішить думка, що в нашій країні може буди свій шрифт, ідентифікатор. Саме завдяки такому існує віра, що Україна зможе відродити свою спадщину і культуру.

Думаю, найважливішою метою вивчення абетки є вивчення нашої писемної спадщини. Нам треба публікувати усі доступні першоджерела, де є хоч натяк на наше існування, наше життя, надбання, історію. Це – наше коріння, наш ґрунт. Кожна літера – оберіг.

Тільки ворог, що сміється...

Смійся, лютий враже!

Та не дуже, бо все гине -

Слава не поляже;

Не поляже, а розкаже,

Що діялось в світі,

Чия правда, чия кривда

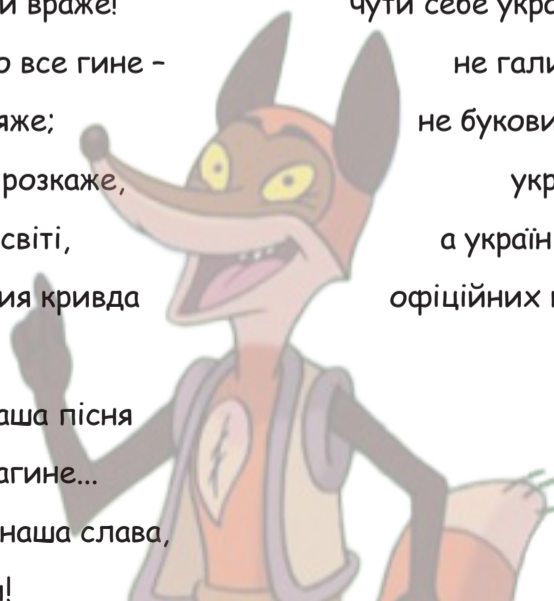
І чиї ми діти.

Наша дума, наша пісня

Не вмре, не загине...

От де, люде, наша слава,

Слава України!

Ми мусимо навчитися

чути себе українцями -

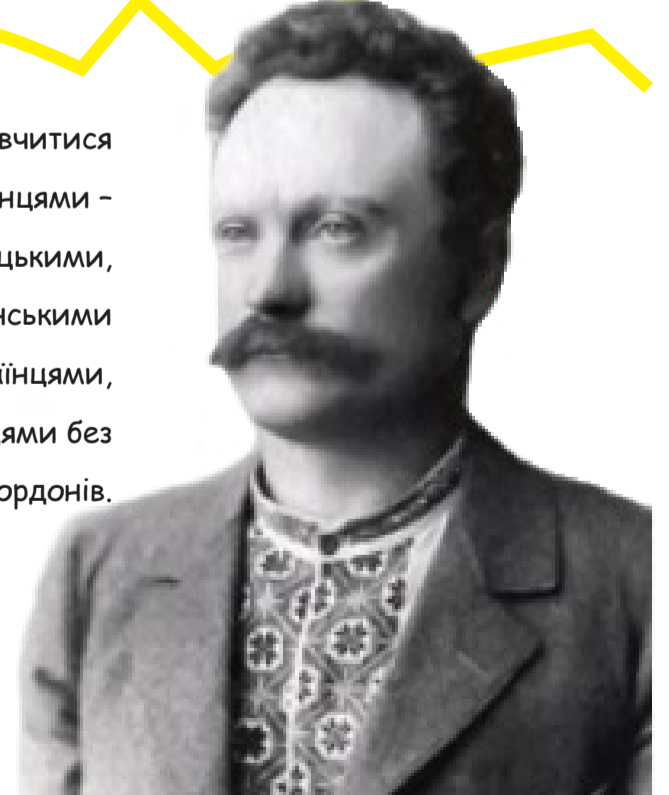
не галицькими,

не буковинськими

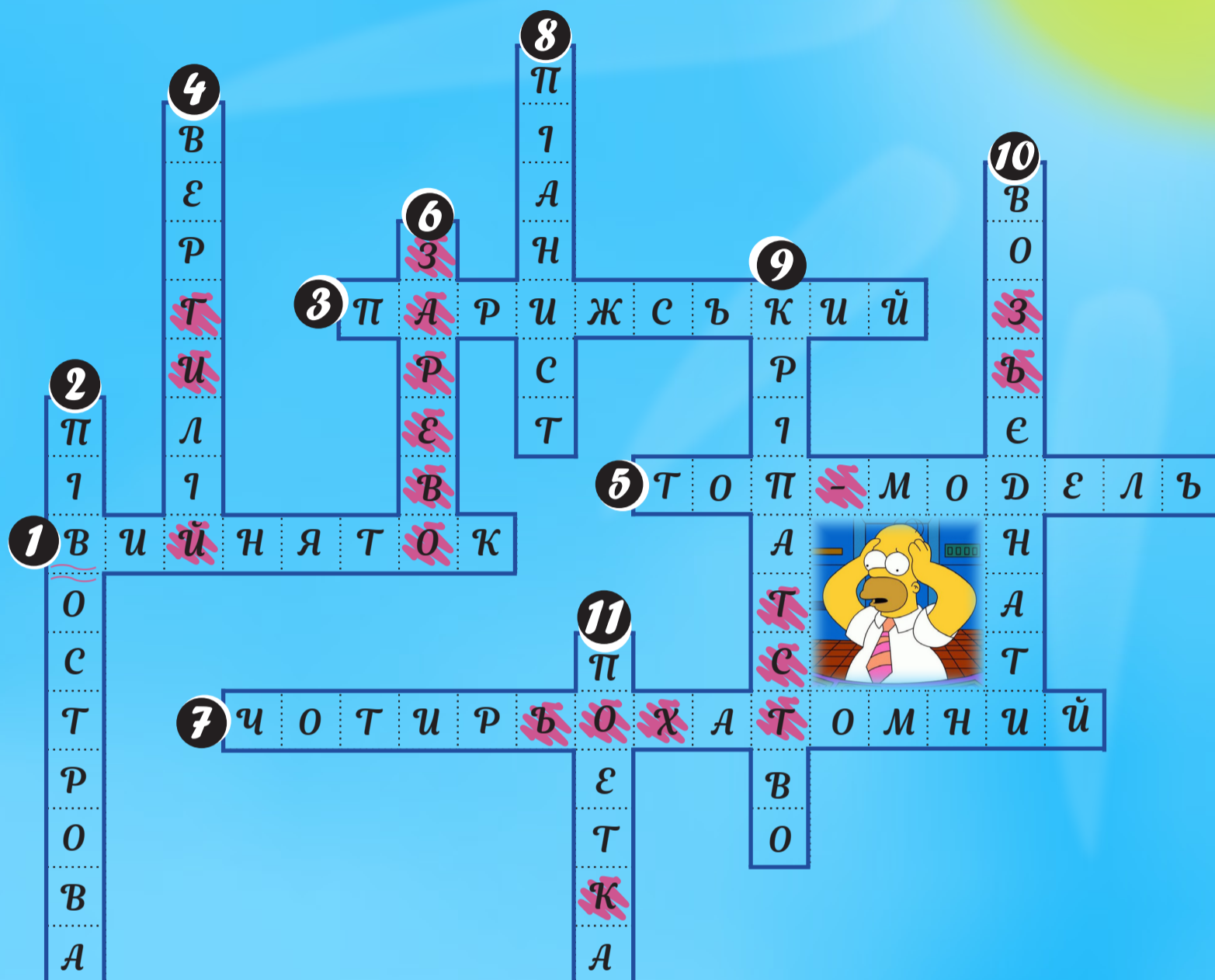
українцями,

а українцями без

офіційних кордонів.

НАВЧАЛЬНИЙ КРОСВОРД

1. Виняток. Правильне написання: **виняток**. Відхилення від звичайного, від загального правила. Дана помилка була нав'язана через опорне/основне слово «виймати».

2. Півострова. Правильне написання: **пів острова**. За новим правописом пишемо окремо, коли у значенні йдеться про **половину** чогось. Наприклад: пів яблука (половина яблука), пів аркуша (половина аркуша), пів олівця (половина олівця) і т.д. Але якщо мова йде про частину материка різної величини і форми, яка оточена морем/озером, то правильно буде **півострів**.

3. Парижський. Правильне написання: **паризький**. Під час творення прикметників на -ськ- відбуваються чергування: г - ж - з + ськ = зьк. Тим самим утворюються такі прикметники:

Париж - паризький;
Запоріжжя - запорізький;
Боягуз - боягузький.

4. Вергілій. Правильне написання: **Вергілій**. Тепер правопис припускає передавати звук [g] і близькі до нього звуки в іменах і прізвищах також через Г, а не тільки через Г. Тому пишемо також через Г такі слова: Гарсія, Гегель, Георг, Гете, Грегуар, Гуллівер тощо, поряд із попередніми формами через Г.

5. Топ-модель. Правильне написання: **топмодель**. Пишемо тільки **разом**: віцепрем'єр, ексчемпіонка, ексміністр, контрадмірал, вебсайт, преміумклас, максікуня, мідімода, топменеджер, топмодель та ін. За попереднім правописом перші елементи віце-, екс-, лейб-, максі-, міді-, міні-, обер- вказувалося писати через дефіс, багато були просто не врегульовані.

6. Зарево. Правильне написання: **заграва**. Слово «зарево» є **калькою**, її український відповідник - заграва. Відсвічування, відблиск (переважно на небі) яскравого світла, пожежі, вогнів.

7. Чотирьохатомний. Правильне написання: **чотириатомний**. За новим правописом: двоопуклий, двоосьовий, триатомний і т.д. Слова з елементами дво- / двоох-, три- / трьох-, чотири- / чотирьох- пишуться інакше. Двоох-, трьох-, чотирьох-, **якщо наступна частина є числівником чи співвідносним іменником**: двоохсотий, трьохтисячний, чотирьохмільйонний тощо. А дво-, три-, чотири- вже за іншими випадками.

8. Піаніст. Правильне написання: **піаніст**. Букви **и/і** в суфіксах іншомовних слів, зокрема: -іст-, -їст-, -ізм-, -їзм- **вживаються після приголосних**, що не належать до «9-ки» (де ти з'їси цю чашу жиру), та **голосних**. Наприклад: піаніст, романіст, модернізм, реалізм тощо.

9. Кріпатство. Правильне написання: **кріпацтво**. Помилка пов'язана з написанням суфіксів, тому за правилом тут відбувається **чергування**: **к - ц - ч + ств = цтв**. Можна сказати, що основні помилки стосуються саме суфіксів -ськ-, -зьк- та -цьк-. Діти часто пишуть «балхаський» замість «балхаський» і «кріпатство» замість «кріпацтво».

10. Воз'єднати. Правильне написання: **возз'єднати**. Подвоєння/подовження приголосних на письмі можуть позначати **подовжений м'який приголосний** або **збіг однакових приголосних**. У цьому випадку збіг однакових приголосних виникає за збігу кінцевих і початкових літер різних частин слова (**морфем**), а саме **префікса та префікса**. А написання м'якого знаку замість апострофа пов'язане з нав'язанням правил російської мови, де апострофами виступають м'який та твердий знак.

11. Поетка. Правильне написання: **поетеса**. За наявності слова іншомовного походження (основи), а саме «поет» - утворюється **фемінітив** за допомогою суфікса -ес-:

Поет - поетеса;
Барон - баронеса;
Патрон - патронеса.

Гороскоп на 8–14 травня

ОВЕН. Цей тиждень створить деякі обмеження в професійній реалізації через мовні помилки. Несприятливий тиждень для людей соціальних професій, тому слід прислуховуватись до себе.

ТЕЛЕЦЬ. Необхідно уникати будь-яких крайнощів, щоб не призвести до дисбалансу енергій і проблем зі здоров'ям. В основному це стосується уживання таких слів, як «безплатно» і «безкоштовно». Використовуйте обидва слова, але всьому треба знати міру.

БЛИЗНЮКИ. Можете продовжити перечитувати словники для пошуку нових цікавих слів. Тиждень не подарує вам можливості для відпочинку. Швидше, навпаки: багатьом представникам цього знака доведеться ґрунтовно попрацювати. Неодруженим бажано звернути увагу на своїх колег: серед них є та особа, хто може навчитись від вас правильного вживання слова «наступний» замість «слідуючий». Бережіть здоров'я і уникайте надмірних навантажень.

РАК. Тиждень приемного з корисним, практичного розрахунку з творчою фантазією, роботи з відпочинком і розвагами. Сприятливий для тих, чия діяльність пов'язана з організацією дозвілля, сферою розваг, оздоровчими практи-

ками і доглядом за тілом. Ймовірний прибуток від публічних лекцій, виступів на сцені, педагогічної діяльності.

ЛЕВ. Тиждень, що вимагає від вас уважного ставлення до публічного виступу, навіть якщо під час нього добре почуваетесь. У ці дні життєва енергія невисока, а тому може добре проявитись суржик. Бажано піти у відпустку і вибратися за межі міста.

ДІВА. Друга половина тижня може подарувати любов і романтичні враження; правда, зберегти добрі стосунки зараз буде непросто, зокрема через вашу мовну невпевненість. З одного боку, зараз у вас є можливість знайти любов, з іншого — у стосунках можуть бути розбіжності щодо значень використаних слів. Важливо дотримуватися обережності щодо своєї безпеки.

ТЕРЕЗИ. Ваш добробут залежить від вашої працьовитості і володіння тонкощами української мови. Старанність у роботі і скромність в запитах може принести більше користі, ніж честолюбні прагнення виділитися і звернути на себе увагу керівництва.

СКОРПІОН. Тиждень активний, але не дуже сприятливий для саморозвитку. Особливо у тих, хто не має почуття міри і схильний до надмір-

ностей у всьому. Найбільше наражаються на ризик мовної критики друзі цього знака, через що уникайте такі слова, як «блін» та «пока».

СТРИЛЕЦЬ. Тиждень може пробудити у вас спрагу до ризику і гострих вражень, тому може виникнути бажання написати Олександру Авраменку. Однак необхідно пам'ятати про обережність. Велика ймовірність скласти речення у повідомленні неправильно. Будьте обережні з розмовною і літературною мовами.

КОЗЕРІГ. Цього тижня важливо оцінити себе об'єктивно. Складіть промову на будь-яку тему і перечитайте її декілька разів для виправлення помилок. Зацікавте друзів повторити за вами.

ВОДОЛІЙ. Сприятливий тиждень для мозкової активності. У його другій половині література буде засвоюватися ефективніше, тому рекомендується саме тоді починати читати нові книжки та аналізувати прочитане. Корисний контакт із землею і водою.

РИБИ. Хороша спроба, щоб відправитися в подорож по Україні, ознайомитись з іншими діалектами. Також це сприятливий період для творчої діяльності. На цьому тижні слідкуйте за своїм правописом, ви дуже часто припускаєтесь помилок.

Прогноз погоди на 8–14 травня

ПН. +16°C, вітер: Пн-Сх 19 км/год. Вологість повітря: 52%.

Сьогодні хоч і сонячно, але на душі вітряно. Тому раджу не сидіти на протязі протягом довгого часу.

ВТ. +17°C, вітер: Пд-Зх 10 км/год. Вологість повітря: 48%.

Цієї ночі настає повнолулля! Тому закриваємо себе комфортним пледом від місячного сяйва, адже можуть наснитись жахи у вигляді складнопідрядних і складносурядних речень!

СР. +14°C, вітер: Пд-Зх 6 км/год. Вологість повітря: 60%.

Чого це ми розсілися? Скоро кінець року, потім НМТ. А ну скоріш дивитись «Тіні забутих предків»; обов'язково обговори головні сюжетні події з подушкою!

ЧТ. +10°C, вітер: Пн-Зх 17 км/год. Вологість повітря: 100%.

Дощ крапає, вітерець колихає верхівки дерев. Саме час зачинити вікно, закрити його завісою та розгорнути улюблену книжку під теплим кімнатним світлом.

ПТ. +17°C, вітер: Пд-Сх 9 км/год. Вологість повітря: 59%.

У цей день через останній день навчання та теплу погоду може відбутись підвищення настрою! Будьте обережні, тому що під цим впливом вам захочеться допомогти дідусю з милицями перейти дорогу, але варто вам сказати «костилі» — так у нього прихвильє серце. Бережіть здоров'я!

СБ. +19°C, вітер: Пд-Сх 3 км/год. Вологість повітря: 30%.

Яка прекрасна погода! Думаю, буде вдалою ідеєю погуляти з подружкою у парку. А після — разом зловити кілограм кринжі з чергового відео Фаріон і смакувати це все морозивом.

НД. +15°C, вітер: Пд-Зх 5 км/год. Вологість повітря: 65%.

Вітаю, ви вижили! Отож, у цей день вам дозволено все, що дозволяють рамки закону. Але будьте уважні не тільки з опадами, а й мовними помилками на рекламах та білбордах. Не дайте їм та синоптикам обдурити вас.

Список джерел:

<https://zbruc.eu/node/112149>

https://lb.ua/blog/taras_kremin/531131_2022yrik_movnogo_vidrodzhennya.html

<http://www.golos.com.ua/article/314085>

<https://zbruc.eu/node/105592>

<https://ranok.ictv.ua/ua/2021/08/13/spisok-movnih-pomilok-yaki-vidayut-negramotnylyudinu/>

<https://mova-ombudsman.gov.ua/news/blokpost-derzhavnoi-movy-vazhlyve-za-tyzhden-9-14-lypnia>

<https://mova-ombudsman.gov.ua/news/blokpost-derzhavnoi-movy-vazhlyve-za-tyzhden-9-14-lypnia>

<https://l-ponomar.com/ukrayinski-movni-anekdoty-z-pertsem/>

ПОСМІХНІТЬСЯ

- О мій бідний, бідний чоловік!
- Як? А що з ним трапилось?
- Та нічого. Він справді бідний.

У переповненому автобусі чоловік пробирається до виходу. Біля дверей стоїть дівчина. Чоловік до неї:

- Дівчино, ви виходите?
- Виходять тільки заміж!
- Ну, зійдете зараз?
- Сходять тільки з розуму!
- Ну добре. Ви вилазите?
- Вилазять, коли народжуються.

Уже й зупинка. Чоловік, напіраючи своєю масою на дівчину й витискаючи її надвір, вибирається з автобуса:

- Ну то з днем народження.

Якось приїхав до Львова підприємливий француз започаткувати свою справу. Ідучи нашим ліфтом, прочитав: «Вантажопідйомність ліфта 5 чоловік». Знаючи добре українську мову, здивовано перепитав: «А хіба жінки ліфтом не їздять?»

Воюють 1918 року українці з росіянами. Надійшла свята вечір. Українці припиняють стрілянину, сідають до святої вечері. А в москалів запаморочення від приготованих страв. От один і каже: «Пойді к нім. Попроси що-то поєсть, нон є забудь сказати по-іхньому: «Христос народився»».

Поплівся голодний москаль до українського штабу та й каже: «Христос народився». А у відповідь: «Славіте Його».

А він у ноги. Прибігає до своїх і перестрашено каже: «Собіраємся. Уходім. Бистро. Оні сказали: «Словіте его»».

Що може займати, бодай, третину нашого життя? Можливо, сон? Для когось і так, але для інших пісня лунає й уві сні. Саме тому поговоримо про важливість музики у нашому житті. Насправді, важко жити без неї. Ми чуємо ці різні поєднання нот усюди: на вулицях, удома, по радіо і телебаченню, в магазинах, парках, концертних залах і на побережжі, іноді й у лісі. Різна музика має різний вплив на людину. Адаже деякі мелодії здатні навіть покращувати людську пам'ять, вони також допомагають вибудовувати асоціативний ряд певних подій і моментів життя. Для багатьох людей музика є

способом релаксації і зняття стресу. Прослуховування музики може допомогти заспокоїтися, зняти напругу і покращити настрій. Ще може бути джерелом інспірації для творчих людей, таких як митці, письменники, поети та інші. Вона - це відображення людського бачення, уявлення та, в якомусь сенсі, характеру. Тому так багато жанрів, видів пісень налічується дотепер. Хтось полюбляє мотиви, які розслабляють і відносять тебе кудись на вечірне узбережжя. Хтось надає перевагу атмосферним ноткам весняного дощу, сидячи на пікніку. Справжні еталони уявляють себе у ролі само-

го виконавця, який таємно проводить концерти вночі і роздає автографи "король гітари". Вокалоїди, к-поп, реп, рок - про це можна говорити нескінченно. Саме тому ми запускаємо рубрику нашої газети "відпочинь", де у кожному випуску буде приділятися увага популяризації українського контенту: музики, фільмів, серіалів, сайтів, коміксів, мемів і т.д. Ви можете брати активну участь у ньому, тим самим демонструвати свої уподобання. А зараз поговоримо про саме українську музику та її різновиди, представлені у цьому випуску.

1990-2000 edition

Ця категорія (плейлист) створена для тих, хто хоче поринути у культуру України 90-х або 00-х років у незалежності від жанру.

1. Фантом-2 — Майже реально
2. Воплі Відоплясова — Країна Мрій
3. Аква Віта — А тепер усе інакше

Ностальгічна сльоза

Не обов'язково сльоза, скажу я вам! Ностальгія може асоціюватись зі спекотною поїздкою літом, духмяним ароматом трав чи зимовими прогулянками. Тому у цей плейлист буде додаватись саме музика, яка викликає у вас теплі почуття.

1. Скрябін — Танець пінгіна
2. ТІК — Вчителька
3. Океан Ельзи — Квітка

Для душі

Ті самі треки, під які хочеться влаштувати концерт своїм іграшкам або засинати на гучності 10%.

1. MotoR'Rolla — Не Дзвонила, Не Заходила
2. SadSvit — Персонажі
3. киця має кігті — я можу більше
4. СТРУКТУРА ЩАСТЯ - Сидативи
5. анастимоза — Проби пробачення

Ноти теплого променя

Пісні, які на мить переносять вас у квітучу весну та безхмарне літо.

1. thekomakoma — Сонечко
2. Arsen Mirzoyan — Вінні-Пух
3. To Eternity — Несмачний мед

Естетика панує

Саме під ці пісні хочеться творити. А що саме творити? Малюнки, романи, ілюстрації, танці? Чого тільки забажає власна душа - творить не тільки щось, а й творить власне життя. Будуйте, ліпіть, розфарбовуйте так, як цього бажаєте ви.

1. KOSMOPOLIS — Вальс
2. Mistmorn — Божевілля двох
3. SadSvit — Силуети (feat. СТРУКТУРА ЩАСТЯ)
4. Арсен Мірзоян — Поцілуй
5. Remy Lights — Як хмари
6. RENIE CARES — ЗАПАТУСТРА
7. Nikow — розмова з містом

У хор і пляс

У цю рубрику можна додавати не тільки старі або народні пісні, а й усі інші, які заставляють рухатись тіло у бездумному танку.

1. ВІА "Гуцулочка" — Анничка
2. Ой, мамо, люблю Гриця
3. Сонце Низенько, Вечір Близенько
4. Руся — Не стій під вікном

Рок-н-рол живий

Той випадок роздавання автографів зі званням "король/королева гітари".

1. The To! — TETERIV

P.S. На жаль, авторка не дуже розбирається у цьому жанрі і навіть невпевнена щодо цієї пісні, тому розраховує на вашу допомогу в майбутньому.

Для любителів каверів

Дехто з нас часто слухає зарубіжні пісні різноманітних виконавців і, погодьтесь, хоча б раз у житті хотілося почути їх рідною мовою. Саме для цього виконуються кавери не тільки на "переспівування" пісень, а й перекладання їх на різні мови.

1. Hard Drive (KR cover by SeriousDamir)
2. The Neighbourhood — Sweater Weather (Cover by ENLEO)
3. Grandma's smuzi — sonne (кавер українською. Авторка радить слухати і у speed up)

Обласний коледж «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А.С.Макаренка»
Полтавської обласної ради

krem_ped_k@ukr.net

вул. Валентини Федько, 33 Кременчук,
Полтавська область, 39600

Тел.: (053)-675-84-70

facebook.com/krem.ped

instagram.com/kpk_makarenka/